

ALLAH'IN RIZASI VE İNSANLARIN RIZASI

es-selâmü aleyküm ve rahmetü'llâhi ve berakâtühû.

Aziz ve sevgili Akra dinleyicileri!

Size Danimarka Kopenhag'dan sesleniyorum. Cumanız mübarek olsun... Allah nice mübarek günlere sağlık ve afiyetle sevdiklerinizle beraber cümlenizi eriştirsın...

a. Hamd ve İstiğfar

Ebû Hüreyre *radıyallahu anh*'dan bir hadis-i şerifle başlamak istiyorum. Hadis-i şerifin bir kısmını hızlı okuyacağım, bir kısmını da geniş geniş izah etmek niyetindeyim.

Peygamber *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz, b. Asâkir'in ve Taberânî'nin *Mu'cemü'l Evsat*'ında rivâyet ettiği bu hadis-i şerifinde buyuruyor ki:

مَنْ أَلْبَسَهُ اللَّهُ نِعْمَةً فَلْيُكْثِرْ مِنَ الْحَمْدِ لِلَّهِ وَمَنْ
كَثُرَتْ هُمُومُهُ فَلْيَسْتَغْفِرِ اللَّهَ وَمَنْ أُبْطِأَ عَلَيْهِ
رِزْقُهُ فَلْيُكْثِرْ مِنْ قَوْلِ لَا حَوْلَ وَلَا قُوَّةَ إِلَّا بِاللَّهِ وَمَنْ

نَزَلَ مَعَ قَوْمٍ فَلَا يَصُمُّ إِلَّا بِإِذْنِهِمْ وَمَنْ دَخَلَ دَارَ قَوْمٍ
فَلْيَجْلِسْ حَيْثُ أَمَرَهُ فَإِنَّ الْقَوْمَ أَعْلَمُ بِعَوْرَةِ دَارِهِمْ
وَإِنَّ مِنَ الذَّنْبِ الْمَسْخُوطِ بِهِ عَلَى صَاحِبِهِ الْحِقْدُ
وَالْحَسَدُ وَالْكَسَلُ فِي الْعِبَادَةِ وَالضَّنْكَ فِي
الْمَعِيشَةِ¹

(*Men elbesehü'llâhü ni'meten, fe'l-yüksir mine'l-hamdi li'llâh*) “Allah kime bir nimet ikram etmişse, giydirmişse...” Burada *elbese-yülbisü-ilbâs*; giydirmek ve vermek manasına geliyor. “Allah kime bir nimet vermişse, giydirmişse; libas cinsinden, elbise cinsinden, kumaş cinsinden; yâni mal, mülk, mutluluk sebebi olan başka bir şey... Allah kime bir nimet vermişse, (*fe'l-yüksir mine'l-hamdi li'llâh*) *El-hamdüli'llâh*’ı çok etsin, Allah’a hamd-ü senâyı çok eylesin!

(*Ve men kesüрат hümuûmuhû fe'l-yesteğfiri'llâh*) Sıkıntısı, derdi, üzüntüsü çok olan kimse de *Estağfiru'llâh*’ı çok eylesin! ‘Aman yâ Rabbî, afv-ü mağfiret istiyorum ya Rabbî,

¹ Taberânî, *Mu'cemü'l-Evsat*, 6/333 (6555); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 409/9.

tevbe ya Rabbî, estağfiru'llâh yâ Rabbî!' desin!"

Demek ki nimete mazhar olan Allah'a hamd edecek. Hamd edince ne ne olur?.. Nimet artar. Üzüntüsü, gamı, kederi, hümûmu olan ne yapacak?.. "*Estağfiru'llâh*" diyecek. *Estağfiru'llâh* diyen, günahına tevbe eden, kederlerden üzüntülerden kurtulur. Türkiye'de, Dünya'da herkesin başında kederler, üzüntüler vardır. Demek ki nimet olduğu zaman, hamdi çok yapacağız; üzüntümüz olduğu zaman da, *Estağfiru'llâh*'ı çok çekeceğiz.

Zaten ben her zaman dinleyicilerime söylüyorum: "Benden size yâdigar olsun, günde yüz defa '*Estağfiru'llâh*' deyin, yüz defa '*Lâ ilâhe illa'llâh*' deyin, yüz defa "*Kul hüva'llâhü ehad*" okuyun, yüz defa *salevât-ı şerife* getirin, çokça '*Allah... Allah...*' deyin!" diye... Burada da Peygamber Efendimiz tavsiye buyuruyor: Allah'ın kendisine nimet verdiği kimse, "*Elhamdüli'llâh*" demeyi, hamd etmeyi, şükretmeyi çok eylesin! Çünkü şükrederse nimeti artar. Üzüntüsü olan kimse de, "*Estağfiru'llâh*" ı çok söylesin! Çünkü, "*Estağfiru'llâh*" deyince

üzüntü dağılır, günahlar affolur. Günahlardan dolayı başa gelen sıkıntılar def olur.

(*Ve men übtie aleyhi rizkuhû, fe'l-yüksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*)
Önümdeki metin harekeli, burada *ebtea* diye harekelenmiş, *übtia* diye mechul sîgasıyla okunsa daha iyi olur, düzeltmeyi tavsiye ediyorum.

“Kimin rızkı geciktirilirse...” Herkesin bir rızkı var, alınına yazılmış, kaderi olan kısmeti olan, nasibi olan rızkı var. Bazen insan bunu, eline hemen geçmedi diye, yok sanır, gelmeyecek sanır, telaşlanır. Herhangi bir sebeple onun tahmin ettiği zamanda değil de, ondan sonra gelecek. Tabi, neden öyle olduğunu Allah bilir. Demek ki onun umduğu zaman, Allah'ın vereceği asıl zamanı değil. İşte rızkı böyle geciktirilmiş gibi gelen kimse ne yapsın? (*Fe'l-yüksir min kavli lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh*)
“*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi'llâh* sözünü çok söylesin!”

Bu ne demek?.. “Güç kuvvet Allah'ındır; Allah'ın gücünden, kuvvetinden başka güç kuvvet yoktur.” demek. Bu da çok sevaplı bir söz...

Bu sözü söylediği zaman insan çok hayırlara nâil olur. Bu Arş-ı A'zam'ın hazinelerindendir. Demek ki böyle dediği zaman rızkı da bollaşır.

Bunlar hatırunızda kalsın! Yâni, hangileri hatırunızda kalsın:

1. Nimetlere erdiğiniz zaman çok hamd-ü senâ edin, şükredin!

2. Tasanız, gamınız kederiniz çok olduğu zaman çok “*Estağfiru’llâh*” deyin!

3. “Rızkım az, sıkıntıdayım, geçimim zorlaştı, kazancım azaldı...” gibi düşüncelere düşen insan da, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*”ı çok söylesin!

Bu üç zikri *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz tavsiye buyuruyor. “*Elhamdüli’llâh*” demek, “*Estağfiru’llâh*” demek, “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” demek... Ama, manalarını derin derin düşünün düşünün derse, çok daha iyi olur, tesiri çok daha fazla olur.

Efendimiz sonra başka tavsiyelere geçiyor:

(*Ve men nezele mea kavmin, felâ yesum illâ bi-iznihim*) “Bir kavme misafir giden insan,

onlara konuk olarak giden bir insan, onların izni olmadan oruç tutmaya kalkmasın!”

Zaten misafirin orucu, yolcunun orucu öyle çok sevaplı, çok takvâlı sayılmaz. Yolcu, yolculukta oruç tutmaktan muaftır. Farz olan Ramazan orucunu bile, yolculuk sebebiyle tutmayabilir; ama, tutacak tâkati varsa, tutsun! Fakat nafîle olan, sevaplı olan oruçları tutması da gerekmiyor. Efendimiz, “Bir topluluğa, bir eve, bir şahsa misafir olmuş olan kimse, onun izni olmadan oruç tutmasın!” diye tavsiye buyuruyor.

Bu misafirliğin edebindendir, yâni misafir oluşun âdabındandır. Ev sahibine teslim olacak, ev sahibinin irâdesine göre hareket edecek. Ev sahibinin ikramına sed çekmeyecek, mâni olmayacak. Orucu o izin verirse tutacak, izin vermezse tutmayacak.

(*Ve men dehale dâra kavmin, fe’l-yeclis haysü emerahû*) “Birisinin evine misafir giden kimse, onun gösterdiği yere otursun. Yâni, bir başka yere oturmasın! (*Fe-inne’l-kavme a’lemü bi-avrati dârihim*) Çünkü evin sahibi o insanlar, evinin durumunu, o gelenden daha iyi

bilirler.” Şuraya oturması uygun, buraya oturması uygun değil diye... Tabii çeşitli sebepleri olabilir. Onun için “Onun emrettiği yere otursun!” diyor.

Şimdi bu tavsiyeler hatırimızda kalsın, Efendimiz’e salât-ü selamlar edelim! Allah şefaatine erdirsin, her işimizi onun rızâsına uygun yapmamızı nâsib eylesin. Benim asıl üzerinde durmak istediğim, bu hadis-i şerifin son cümlesidir. Başını kesip de sadece sonunu okumayı uygun görmediğim için sonuna kadar böyle tek tek izâh edip, sonundaki cümleyi okumak istiyorum:

b. Günahın Kötü Sonuçları

(*Ve inne mine’z-zenbi’l-meshûti bihî alâ sahibihî’l-hıkdü, ve’l-hasedü, ve’l-keselü fi’l-ibâdeti, ve’d-dankü fi’l-maîşeh.*) Bu önemli bir cümle, bunun üzerinde biraz durmak istiyorum: “Sahibine, işleyen kimseye Allah’ın kızgınlığındandır, kızgınlık duyduğu işlediği bir günahtan dolayıdır, bu sonuçlar...” diye Efendimiz bunları sayıyor. Yâni Allah işlediği bir günahtan dolayı bir kula kızmışsa, gazab etmişse, o günahı işleyen kişiye, işlediği günahtan dolayı

neler olurmuş, onları Peygamberimiz bildiriyor:

1. (*el-hıkdü ve'l-hased*) *Hased* kıskanmak demek. *Hıkd* da kin tutmak demek. Bu ikisi kötü birer huy... İnsanın karşısındaki kimseye karşı içinde kin tutması, haset etmesi, kıskanması iyi değil... İnsanın içinde bu duygular doğuyor. Neden doğuyormuş? Bir günah işledi de, Allah o günahtan dolayı o kulunu sevmedi de, ondan böyle kin tutmak, haset etmek gibi kötü duygular gönlünde doğdu. Bu anlaşılıyor, bu önemli...

2. (*Ve'l-keselü fi'l-ibâdeh*) “İbadette tembellik.” Namaz kılmak istemiyor, zikir yapmak istemiyor, Kur’ân okumak istemiyor, ilim öğrenmek istemiyor, dinini öğrenmek istemiyor, vaza gitmek istemiyor, tembellik var... O da işlediği bir günahtandır.

3. Başka: (*Ve'd-dankü fi'l-maîşeh*) “Geçimindeki darlık.” Geçiminde darlık var, kazancı azalıyor, dükkânda alışveriş olmuyor, akşama mahzun geliyor. “Hay Allah bugün dükkânın masrafını bile çıkartamadık!” gibi geçimdeki, kazançtaki eksiklik, darlık...

Bütün bunlar neden oluyormuş?.. Kulun işlediği gûnahtan oluyormuş. Allah bu kötü huyları, kin ve hasedi niye veriyor? Kin ve haset sahibi olan insanın ibadetleri yanar, evvelce işlemiş olduğu ibadetlerin sevapları da gider. Haset eden bir insanın sevapları, odunun yanıp kül olduğu gibi kül olur. Cezâ veriyor, yâni işlediği gûnahtan dolayı, gönlünde eski sevaplarının da gitmesine sebep olacak kötü huylar gelişiyor. “Bunların hepsi, Allah’ın o kula işlediği gûnahtan dolayı kızdığının alâmetidir.” diye Efendimiz bildiriyor.

Bu bir mânevî husus olduğu için kaide olduğu için ilâhî kanun olduğu için bunu size bildirmek istedim.

Demek ki günah işlemekten son derece kaçınmalıyız. Aksi takdirde, Allah içimize kötü duygular, haset, kin duyguları veriyor, intikam duyguları veriyor, ibadete tembellik veriyor. Ayrıca bir de maddeten de geçimde darlık oluyor, evde bereketsizlik oluyor, kesede sıkıntı oluyor, bütçede sıkışıklık oluyor. Neden oluyor?.. Gûnahtan oluyor.

Bütün bunlardan çıkan sonuç nedir?.. Kişi haramları yapmamaya çok dikkat etmesi lazım! Aziz ve sevgili kardeşlerim, hepimiz buna gayret etmeliyiz!

Bunu her zaman söylüyorum: Bir insanın günah işlememesi için günahların neler olduğunu da iyice bilmesi lazım! Çoluk çocuğumuza ve kendimize ilk önce neler günahtır diye öğretmeliyiz. Pek çok kimse günahın ne olduğunu bilmiyor.

Hattâ bazen gazeteleri takip ediyorum, televizyonları takip ediyorum, söylenen sözlerden; hatta keyif olsun diye, zevk olsun diye okunan şarkılardan, kulağıma gelen sözlerden, tüylerim ürperiyor, korkuyorum; söylediği sözler küfür... Küfür ağzı bozmak değil, imanın gitmesi, insanın kâfir olması... Öyle söz söylüyor ki Allah'a âsî olacak, kâfir olacak söz söylüyor. Biliyorum ki o şahıs, aslında Allah'a inanan kimse, Allah'a kâfir olmak istemiyor, İslâm'dan çıkmak istemiyor. Bunu biliyorum, seziyorum veya tanıyorum o şahsı... Ama bilmediği için o sözleri sarf edince istemese de farkında olmasa da kâfirlik durumuna düşüyor,

îmandan çıkıyor. İman darılıp kendisinin gönlünden gidiyor. Bunlar cahillikten oluyor.

Onun için önce günahların neler olduğunu iyice öğrenmek lazım!.. Yâni nasıl bir vatandaşın, kanunları öğrenmesi gerekiyorsa, bir avukatın kanunları öğrenmesi gerekiyorsa; anayasayı öğrenecek, cezâ kanunu öğrenecek, ticaret kanunu öğrenecek... vs. Müslümanın da Allah'ın emirlerini öğrenmesi ve yasaklarını bilmesi gerekiyor. Hangisinin günah olduğunu bilmesi gerekiyor.

Günahı bilmeyerek de işlese günah oluyor. Bilerek işlediği zaman, daha büyük suç oluyor. O günahın çeşitli sonuçları beliriyor. Bu sonuçların bir kısmı maddî; maaşında darlık, evde bir bereketsizlik gibi elle tutulur maddî bir cezâ, kötü bir cezâ... Yâni günahın maddî cezâsı, geçimde darlık...

Sonra mânevî bir başka bereketsizlik oluyor, ibadeti sevmiyor. Bir insan var; Kur'ân'ı zevkle okuyor, göz yaşları içinde lezzet duyarak okuyor, ibadeti zevkle yapıyor, namazını huşû içinde kılıyor; çok güzel duygulara sahip, iyi bir

Müslüman, mütebessim, yüzü nurlu, pırıl pırıl... Ötekisi hiç ibadetten zevk almıyor, ite kaka gitse bile, zevk almıyor. Neden?.. Allah ibadetten zevk almamayı bir cezâ olarak ona vermiş de, işlediği gûnahtan dolayı ibadete karşı tembellik, isteksizlik belirmiş.

Zikir yapmıyor, Kur'ân okumuyor, zekât vermiyor, namaz kılmıyor, oruç tutmuyor. Topluma faydalı, insanlara faydalı ibadet diye, sevaplı diye bildirilmiş birçok şeyler var, bunları bilmesi lazım. Bunları yapmıyor, gûnahları da işliyor. Tabii bu ibadete tembellik ne oluyor? Manevî kazanç kazanmamasına sebep oluyor.

Demek ki, gûnah hem maddeten dükkânının kazancını azaltıyor, hem de mânevî bakımdan sevap kazanmasını engelliyor. Bu çok fenâ... Ayrıca bir şey daha öğreniyoruz ki kalbindeki kin ve haset duyguları kendisini tutamadan içinde belirmiş olan birtakım duygular, esen fırtınalar da işlediği gûnahtan oluyormuş.

O halde çok dikkat etmemiz gerekiyor. Gûnahları işlememeye Allah'a iyi kulluk yapmaya gayret etmemiz gerekiyor. Bunun için de hangi şeylerin gûnah olduğunu öğrenmemiz lazım,

bunun listesini yapmamız lazım, çoluk çocuğumuza öğretmemiz lazım!..

c. Allah'ın Rızası ve İnsanların Rızası

Gelelim bu hususu teyid eden, Hazreti Aişe Anamız *radıyallahu anh*'dan rivâyet edilmiş bir diğer hadis-i şerife:

مَنْ التَّمَسَّ رِضَا اللَّهِ بِسَخَطِ النَّاسِ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
وَأَرْضَى عَنْهُ النَّاسَ وَمَنْ التَّمَسَّ رِضَا النَّاسِ
بِسَخَطِ اللَّهِ سَخَطَ اللَّهُ عَلَيْهِ
وَأَسْخَطَ عَلَيْهِ النَّاسَ²

Hatırdı mutlaka kalması gereken bir diğer hadis-i şerif bu...

Peygamber Efendimiz buyuruyor ki:

(*Meni'ltemese ride'llâhi*) “Kim Allah'ın rızâsını, hoşnutluğunu, kazanmayı ümit ederse, niyet ederse; (*bi-sehati'n-nâs*) insanlar kızsâ bile, insanlar hoşlanmasâ bile, yaptığı iş insanları kızdıracak bir şey bile olsa, Allah'ın rızâsını kazanmayı tercih ederse...” Allah'ın

² İbn Hibbân, *Sahîh*, 1/486 (716); Râmûzu'l-Ehâdîs, 409/10.

sevdiği, razı olduğu, sevaplı güzel bir iş, ama çevresindekiler memnun olmayacak... Olsun... İnsanları kızdırmak pahasına bile olsa, Allah'ın rızâsını arayan, onu isteyen, ona niyet eden bir kimse ne olur?.. (*Radiya'llâhü anhü*) "Allah ondan razı olur." Neden?.. Allah'ın rızâsını istiyordu. Benim rızâmı istiyor diye, Allah ondan razı olur.

Başka?.. (*Ve erdâ anhü'n-nâs*) "Allah insanları da ondan razı hâle getirir, insanlara da onu sevdirebilir, insanlar da onu severler." Halbuki bu şahıs, insanların hoşnutluğunu düşünmemişti, hatta insanları kızdıracak bir şey bile yapmıştı; ama insanlar yine onu sever. Neden?.. Gönülleri yönlendiren Allah'tır. Allah insanlara onu sevdirebilir. Kızdıracak iş yaptı ama, Allah'ın rızâsını kazanmak için yaptı.

Diyelim ki, bir toplantıda doğru sözü söyledi. Adam doğruyu söyleyince dokuz köyden kovacaklar, insanlar sevmeyecek ama, doğruyu söyledi. Bunu Allah sevsin, Allah razı olsun diye, Allah'ın hoşnutluğunu kazanmak için yaptı. Tamam, Allah onu sever, Allah ondan razı olur; bir...

“İnsanlar kızabilirdi...”

Hayır!.. Allah insanların gönlüne sahip olur, hâkim olur. İnsanları da ondan hoşnut ve razı eder. Evet, ilk başta biraz kızarlar ama, sonra; “Yâ bu adam doğru söylüyor, dürüst adam, dobra dobra Hakikati söyledi. Evet biz hoşlanmadık ama, adam haklı...” derler, severler. “Bu adam dürüst, bu adam itimâda şâyan, bu adam iyi adam!” derler. Bak, Allah sevdendir.

Demek ki, insanları kızdırmak pahasına bile olsa, Allah’ın rızâsını kazanmak isteyen insandan Allah razı olur. İnsanları da, o doğruyu söyleyen, doğru işi yapan, iyi işi yapan, Allah’ın rızâsını kazanmak için davranan insandan razı eder, onu sevdendir.

Bunun aksi: (*Ve men iltemese rida’n-nâsi bi-sehati’llâh*) Allah’ın kızması pahasına, insanları hoşnut etmek isteyen insanlar da olabilir. mesela ne olur?.. Kalkar bir fıkra anlatır, bir komiklik yapayım der. Bunu neden yapıyor? İnsanları güldürmek için hoşnut etmek için insanların gözüne girmek için... Tamam, ama yaptığı

şey günah, söylediği söz günah; Allah'ı kızdıracak bir şey, Allah'ın sevmeyeceği, razı olmayacağı bir şey...

İnsanların hoşnutluğunu, rızasını kazanmak için kalbini kazanmak için Allah'ı kızdıracak işi yapanlar ne olur?..
(*Sehata'llâhü aleyh*) “Allah'ın gazabına mâruz olurlar. Bir kere Allah onlara kızar ve yaptığı rızâsına aykırı işten dolayı onu cezâlandırır. (*Ve eshate aleyhi'n-nâs*) İnsanları da ona kızdırtır.”

Üç beş kişiyi güldürecek, hoşnut edecek bir iş yaptı ama, güya onların hoşnutluğunu kazanacaktı ama; Allah'ın hoşnutluğunu da kazanamaz, öteki insanların da hoşnutluğunu kazanamaz. Sonuç itibariyle, hiçbirisi sevmez. “Bu adam kötü bir adam, bu adam dalkavuk bir adam...” falan derler, insanlar yine sevmezler. Halbuki onların kalbini kazanmak için Allah'ın sevmediği işleri yapmaya kalkışmıştı. İnsanlar da sevmez, Allah da sevmez.

Onun için her yaptığımız işte Allah'ın rızâsını kazanmayı düşüneceğiz aziz ve sevgili kardeşlerim!.. Yâni insanların sevgisini, hoşnutluğunu kazanmak için alkışını kazanmak

için; veyahut oy kazanmak için kendisinden hoşnut olan insanların adedini arttırmak için sözü eğip bükmeye lüzum yok!.. Doğruyu söylemek lazım, hakkı söylemek lazım, hakkı tutmak lazım!..

“İnsanlar severse sevsin, sevmezse sevmesin; kızarsa kıssın, kızmazsa kızmasın; o bana âit değil! Benim vazifem hakkı söylemek, doğruyu söylemek, güzeli söylemek, haktan yana olmaktır, doğrudan yana olmaktır.” diyecek, öyle hareket edecek. Bu çok önemli bir kânun...

Türkiye’nin %99’u Müslüman biliyoruz, ama ben diyar-ı gurbette Türkiye’deki olayları takip ediyorum. İnsanda vatan hasreti daha cûşa geliyor, “Türkiye’de ne oluyor, ne bitiyor?” diye, dışarıdan televizyonları, radyoları, gazeteleri dikkatle takip etmeye çalışıyorum. Çok ahlaksızca işler oluyor, çok edepsizce işler oluyor, çok yanlış hareketler oluyor. Bu böyle gün gibi âşikâr, halkın gözü önünde, halkın sahnesinde herkes oynuyor, görüyoruz. Yapılan işleri görüyoruz, söylenen sözleri duyuyoruz, kimin hangi dalavereleri çevirdiğini görüyoruz.

Bu ülkenin %99'u Müslüman, kimse de kâlık, "Ben kâfirim, ben Allah'ı inkâr ediyorum!" demiyor; veya diyecek olan kimseler yok denecek kadar az, diyemiyorlar. O yalan yanlış işleri yapanları da biliyoruz, aslında kâfir değil ama, bu yetmiyor.

Bu hadis-i şerif önemli bir kural, Müslümanların bunu öğrenmesi lazım!.. Allah'ın rızâsını kazanmaya çalışmalı; insanlar isterse memnun olsun, isterse hoşlanmasın... Doğruyu söylemeli, doğruyu işlemeli. İnsanların hoşnut edeceğim diye de Allah'ın rızâsına aykırı, yanlış yollara sapmamalı, yanlış işleri yapmaya girişmemeli!..

Bu çok önemli bir kural! Onun için biz tasavvuf yolunda kardeşlerimize öğretmeye çalışıyoruz. Diyoruz ki:

"Her işinizi Allah rızâsı için yapın;

إِلٰهِيْ اَنْتَ مَقْصُوْدِيْ وَرِضَاكَ مَطْلُوْبِيْ

(İlâhî ente maksûdî, ve rîdâke matlûbî)

'Yâ Rabbî, benim maksûdum sensin! Ben seni

seviyorum, senin rızânı kazanmaya çalışıyorum, her yaptığım iş senin rızân için!’ deyin ve öyle hareket edin! Bu sözü söyleyin ve bu sözün eri olmaya çalışın!” diyoruz.

Öyle dalkavukluğa, yalan yanlış işlere, kimse kaymamalı! Hele Müslümansa, Allah’ın azabından, gazabından korkmalı, yanlış işlere girişmemeli!..

Aziz ve sevgili kardeşlerim, bu çok önemli bir kaide... Aksi takdirde, aksine hareket edersek, günah işlemiş oluruz. Günah işleyince de ruhu, kalbi, işi, gücü, maddesi, manası mahv oluyor. Bir önceki hadis-i şerifte onu anlatmıştım; hem kalbi kararıyor, hem içinde kötü huy lar doğuyor... Hem ibadete tembellik olduğundan, hayırları, sevapları işlemekte geri kalıyor; hem da geçimi daralıyor, maaşı azalıyor, kesesi boşalıyor, bereketsizlik oluyor. Onun için her şeyi Allah’ın rızâsına uygun yapmaya çalışmalı!

Bu sözlerime bir iki hadis-i şerif ekleyerek, bu konuyu bunlar da tamamlayacağı için bunlarla bitirmek istiyorum.

d. Haram Lokma

İbn Mes'ud *radıyallahu anh*'dan rivâyet edilmiş, bir hadis-i şerif okumak istiyorum. Bu çok önemli bir hadis-i şerif... Hadis-i şeriflerin hepsi önemli de, bazı hadis-i şerifler bize hayatımızda ışık tutacak çok önemli ana kuralları öğretiyor. O bakımdan ana kural öğreten hadis-i şerif demek istiyorum. Bu hadis-i şerifi onun için yine can kulağıyla dinleyin! Hatta elinizde kalem olsun, bu söylediklerimi not alın! Çünkü bunlar ilâhî kanunlar... Ben sizin günaha girmenizi, dünyada, ahirette mutlu olmanızı istediğim için onları gösterecek hadis-i şerifleri özellikle seçmeye çalışıyorum:

مَنْ أَكَلَ لُقْمَةً مِنْ حَرَامٍ لَمْ تُقْبَلْ لَهُ صَلَاةٌ أَرْبَعِينَ
لَيْلَةً وَلَمْ تُسْتَجَبْ لَهُ دَعْوَةٌ أَرْبَعِينَ صَبَاحًا وَكُلُّ
لَحْمٍ يُنْبِتُهُ الْحَرَامُ فَالنَّارُ أَوْلَى بِهِ وَإِنَّ اللُّقْمَةَ
الْوَّاحِدَةَ مِنَ الْحَرَامِ لَتُنْبِتُ اللَّحْمَ³

(*Men ekele lokmaten min harâmin*) Haram kazanıyor, kazandıktan sonra da onunla yiyor,

³ Deylemî, *Firdevs bi-Me'sûri'l-Hitâb*, 3/591 (5853); *Râmûzu'l-Ehâdis*, 409/4.

içiyor, geziyor, tozuyor. “Bir adam haramdan bir lokma yerse...” Ne olur?... (*Lem tükbel lehû salâtün erbai’ne leyleten*) “Kırk gece namazı kabul olmaz; (*ve lem tüsteceb lehû da’vetün erbaîne sabâhan*) ve kırk sabah duası kabul olmaz.” Gece gündüz ibadeti, duası kabul olmuyor. Neden? Bir lokma haram yedi diye...

Aziz ve sevgili kardeşlerim, bu çok önemli. Bir lokma haram yedi, kırk gece namazı kabul olmuyor, kırk sabah duası kabul olmuyor. Dua ediyor, Allah duaları kabul edici ama, kabul olmuyor. Neden? Haram yediği için...

(*Ve küllü lahmin yünbitühü’l-harâm*) “Haram yedikten sonra hâsıl olan her et ki, yediği haram lokmadan hâsıl olmuştur, meydana gelmiştir. (*Fe’n-nâru evlâ bihi*) Haramdan oluşan bir ete, cehennem ateşi daha lâayık olur; yâni mutlaka cehennemde yanar.” Haram yeyip de vücudunda haram lokmadan et hâsıl olan kimse, o eti mutlaka cehennemde yanar, cehenneme daha lâayıktır.

(*Ve inne’l-lokmate’l-vâhidete mine’l-haram*) “Şu da bilinsin ki haramdan bir lokma bile yese...”

“Canım bu azdır, bunun ne kadarı vücuda geçiyor, ne kadarı sindiriliyor, ne kadarı dışarıya atılıyor; yâni bundan ne olacak, ne kadar-cık et hâsıl olacak, kaç tane hücre hasıl olacak?..”

Hayır! (Ve inne’l-lokmate’l-vâhidete mine’l-haram) “Haramdan bir lokma bile, (lettünbitü’l-lahm) bir et meydana getirir, et hâsıl eder, haramdan bir parça hâsıl olur.” Haramdan bir parça hâsıl olduğuna göre, o da cehennemde yanacağına göre, cehenneme lâayık olduğuna göre, kişi cehenneme atılacak demektir.

O halde sevgili kardeşlerim, aman tarikatın, tasavvufun, İslâm’ın, imanın, ihlâsın, ihsânın temeli olan helâl lokma yemeye çok dikkat edin! Kazancınız helâl olsun, elinizin emeği olsun veya meşrû yoldan kazanılmış olsun, yaptığınız işi hakkıyla yapın, aldığınız parayı hak edin. Harama dönmeyin, harama göz dikmeyin, harama el uzatmayın, haramdan gelecek kazancı kabul etmeyin, haram lokma yemeyin! Size bulaşmasın diye haramı gözleyin, haramdan sakının!..

Hani çok salgın, çok bulaşıcı hastalıklar oluyor. İnsan o hastalığın mikrobunu aldığı zaman ölüyor, halbuki bir şey yoktu. mesela, Mekke-i Mükەرreme’de bir talebe kardeşimiz vardı, bir sebeple hastaneye düştü, kanını değiştirdiler. Kanını değiştirirken hastalıklı bir kan vermişler, kardeşimiz öldü; Allah rahmet eylesin... Halbuki öldürücü hastalığı yoktu, yeni aldığı kandaki öldürücü hastalık dolayısıyla öldü. Böyle öldürücü hastalıkları duyanlar oraya yaklaşıyor, kaçıyorlar.

Bir cildiye, deri hastalıkları mütehassısı kardeşimiz (Dr. Tahsin Kara) anlatıyor. Antalya’da kendisine bir hasta gelmiş, öteki doktorlar bilememişler, nâdir görülen bir hastalık.

“Nedir bu?.. Nedir bu?..”

Bizim arkadaş iyi, mesleğinde mâhir... El-hamdülillâh, bizim kardeşlerimiz hep böyle mesleklerinde ileri oluyorlar. Öteki doktorlara:

“Kardeşim, bu cüzzam hastalığı...” demiş.

“Hii, cüzzam mı?!..”

Herkes bir tarafa dağılmış. Yâni cüzzam çok kötü bir hastalık olduğundan, korkunç bir

hastalık olduğundan, herkes bir tarafa kaçmış. Bizim kardeşimiz hastayla meşgul olmuş.

Ne yapalım?.. Doktorluk bir kere şerefli bir meslektir. Hastaları doktorlar tedâvi etmese, tabipler tedâvi etmese kim tedâvi edecek?.. O kaçmamış, “Allah’ın kaderidir, Allah korur.” diye tedâvisi neyse onu yapmış. Ama ötekiler kaçmışlar.

Demek ki gûnahtan nasıl kaçacağız?.. Cüz-zamdan kaçır gibi kaçacağız, aslandan kaçır gibi kaçacağız, öldürücü mikroptan kaçır gibi kaçacağız, düşmandan kaçır gibi kaçacağız. Haram lokma gerçekten düşman!

e. Hırsızın İkrâmı

Bu konuyu tamamlayan bir hadis-i şerif daha söyleyerek bu cuma sohbetimi bitirmek istiyorum. Demek ki aşağı yukarı günah işlemek, haram lokma yememek, Allah’ın rızâsını kazanmaya çalışmak; “Onların gönlünü alacağım, hoşnutluğunu kazanacağım!” diye insanlara dalkavukluk etmemek, helâl lokma yemekle ilgili hadis-i şeriflerle bir bütünlük gösterdi konuşmamız... Sonuncu hadis-i şerifle bugünkü sohbetimizi tamamlayalım:

مَنْ أَكَلَهَا وَهُوَ يَعْلَمُ أَنَّهَا سَرِقَةٌ فَقَدْ أَشْرَكَ

فِي إِثْمِ سَارِقِهَا⁴

(Men ekelehâ ve hüve ya'lemü ennehâ se-rikatün, fe-kad eşrake fî ismi sârikihâ) “Kim birisinden kendisine ikram edilen yemeği, o yenilen şey haramdır, çalmadır, hırsızlıktan alınmadır diye bildiği halde; haramdan kazanıldığını, hırsızlık olduğunu bile bile yerse, o hırsızlığı yapanın günahına iştirak etmiş olur.”

Demek ki, bir yerde bize bir şey ikram olunduğu zaman, “Al, buyur, iç, ye... vs.” denilince, o ikram edenin de kazancının nereden olduğunu, o ikramı nereden yaptığını düşünmemiz gerekiyor. Eğer haram olan bir şeyi bize ikram ediyorsa; komşunun bahçesinden elmayı çaldı, “Al kardeşim, ben seni çok seviyorum, yarısını da sen ye!..” diyor.

Öyle şey olur mu?.. Kendisi hırsızlık yapmasa bile, hırsızlıktan alınmış elmanın yarısı, bir dilimi kendisine sunulduğu zaman onu

⁴ Taberânî, *Mu'cemü'l-Kebîr*, 25/35 (61); *Râmûzu'l-Ehâdîs*, 409/7.

yerse, o da hırsızlık yapmış gibi olur. Hırsızlığa ortak gibi olur.

Tabii bu hırsızlıklar şimdi elmayla falan olmuyor, elma çok basit kalıyor. Kimisi o kadar büyük hırsızlıklar yapıyor ki, deveyi hamuyla, katırı semeriyle yutar gibi çok büyük gidiyorlar. Hazine-i hümayuna, devletin, fakirin, fukaranın, yoksulun hakkına hortumu salıyorlar, hortumluyorlar. *Hortumlamak* sözü, hoşuma gidiyor. İtfaiyenin hortumu havuza sokup da, bir taraftan alıp öbür taraftan fışkırttığı gibi haramı yiyorlar, yiyorlar ama kendilerini mahvediyorlar.

Bu adam haramdan kazanmış, çok zengin, milyonları var, milyarları var, lüks arabaları var, yatları var, gemileri var, kotraları var, imkânları var. Herkes de başına toplanıyor... Hayır! Bu adam bu parayı nereden aldı diye düşüneceksin, oradan bir lokma bile yemeyeceksin...

Bakın, İslâm toplumu kötülerini nasıl engelliyor, hiçbir şekilde kötülüğü devam ettirmesine izin vermiyor, kötüye iltifat etmiyor. İslâm'da zalim bir insana, "Efendim!" bile demek yok... Suçluya dalkavukluk yapmak yok,

hakkı söylemek var. Sultan zalim ise, zalim sultanın karşısında hak sözü söylemek gerekiyor.

Aziz ve sevgili kardeşlerim! Allah Teâlâ Hazretleri hepimizi paslanmaz çelik gibi, kırılmaz sapasağlam Müslümanlar eylesin... Paslanmayan, kırılmayan, dökülmeyen, bozulmayan, sağlam Müslümanlar eylesin...

Güzel ahlaklı olalım, temiz kazanç kazanalım, temiz işler yapalım, mert olalım, hakkı söyleyelim, hakkı işleyelim, günahlardan uzak duralım, sevaplı işleri işleyelim! Allah bize nimet verdi mi hamd edelim! Bir sıkıntımız olursa, “*Estağfiru’llâh*” deyip Mevlâmıza iltica edelim! Herhangi bir geçim darlığına uğramışsak “*Lâ havle ve lâ kuvvete illâ bi’llâh*” diyelim! Efendimiz’e salât-ü selamı çok eyleyelim, Peygamber Efendimiz’i sevelim!..

Bakın bir sohbetle dört hadis-i şerifinden size bazı bölümler okudum ki, onlarda ne kadar güzel, ne kadar kıymetli bilgiler var; gördünüz. Artık bir kaç cümlesinde bu kadar güzel, kıymetli, ahlak esasları olan hadisler deryasının, kendisinin ne kadar güzel olduğunu düşünün.

Bu deryada nice inciler, mercanlar, mücevherler olduğunu anlayın. Rasûlüllah *sallallahu aleyhi ve sellem* Efendimiz'in sünnet-i seniyyesine sımsıkı sarılın!..

Kur'ân-ı Kerîm'i sevin ve Kur'ân-ı Kerîm'i öğrenmeye çalışın! Her birinizin evi Kur'ân-ı Kerîm kursu olsun, çocuk çocuğunuza Kur'ân'ı öğretin, kendiniz öğrenin! Kur'ân'a göre, sünnete göre yaşayın, Allah'ın rızasını kazanın, iki cihanda aziz ve bahtiyar olun, aziz ve sevgili kardeşlerim!..

es-selâmü aleyküm ve rahmetü'llâhi ve berakâtühû.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN
1 Safer 1418 / 06 Haziran 1997
Kopenhag / DANİMARKA

[Bütün CUMA SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

